

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ»

Ступінь освіти	<u>бакалавр</u>
Освітня програма	<u>«Міжнародні економічні відносини»</u>
Тривалість викладання	<u>11-12 чверть</u>
Заняття:	<u>6 семестр 2022/2023н.р.</u>
Лекції	<u>2 години на тиждень</u>
Практичні	<u>один раз на тиждень</u>
Мова викладання	<u>українська</u>
Кафедра, що викладає	<u>економічної теорії та міжнародних економічних відносин</u>

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5216>

Онлайн-консультації *: Microsoft Teams – група «Консультації»

Інформація про викладачів:

Геращенко Світлана Олександрівна (лекції, практичні/семінарські заняття)	Доцент, к.е.н.
Персональна сторінка	https://etop.nmu.org.ua/ua/teachers/gerashchenko/index.php
Е-пошта:	Herashchenko.S.O@nmu.one

1. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Міжнародне ціноутворення» знайомить слухачів з основними закономірностями ціноутворення у світовій економіці.

Вивчаючи міжнародне ціноутворення, студенти отримують знання про об'єктивні чинники та критерії формування ціни на світових ринках, про механізм міжнародного ціноутворення. Разом з цим дисципліна міжнародне ціноутворення формує певний рівень мислення майбутніх спеціалістів, закладає підґрунтя необхідне для практичної діяльності, допомагає

комплексно аналізувати сукупність усіх факторів, що впливають на формування цін у світовій економіці, прогнозувати тенденції їх змін у майбутньому і приймати правильні рішення щодо своєї економічної діяльності.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає у засвоєнні категоріально-понятійного апарату дисципліни, вивчення основних закономірностей міжнародного ціноутворення, а також формування навичок економічних розрахунків і прогнозів щодо міжнародних цін.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни.

Завдання дисципліни:

- засвоєння категоріально-понятійного апарату міжнародного ціноутворення;
- освоєння теоретичних і методичних основ ціноутворення на міжнародних ринках, а також набуття студентами компетенцій практичного встановлення цін на продукцію підприємства на світовому товарному ринку;
- засвоєння студентами системних знань та вмінь щодо політики формування цін на міжнародних ринках;
- формування розуміння впливу міжнародних правил Інкотермс на міжнародне ціноутворення;
- вивчення методів міжнародного ціноутворення, розуміння факторів, що впливають на нього;
- опанування методами та інструментами державного регулювання цін;
- отримання навичок проведення самостійних досліджень особливостей ціноутворення на різних ринках товарів.

3. Результати навчання

- розуміти сутність та принципи ціноутворення на міжнародному ринку;
- виділяти зовнішні й внутрішні чинники, що впливають на формування ціни на міжнародному ринку;
- розуміти механізм біржового ціноутворення на світовому товарному ринку;
- володіти методикою аналізу розрахунку митної вартості товару при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності на різних рівнях управління.
- здійснювати митне оформлення товарів.

- розраховувати та оцінювати показники розвитку зовнішньої торгівлі держав, ефективність експортно/імпоротної діяльності їх суб'єктів, й, у цілому, обсяги та динаміку міжнародної торгівлі.
- здійснювати аналіз собівартості продукції; формувати міжнародну цінову стратегію розвитку підприємства;
- користуватися методологією ціноутворення на міжнародному ринку та критеріями формування ціни на міжнародному ринку;
- застосовувати методи та засоби прийняття управлінських рішень з ціноутворення в умовах невизначеності міжнародного ринку;
- враховувати заходи регулювання цін в практиці ціноутворення на міжнародних ринках.

4. Структура курсу

Лекції

Тема 1. Міжнародне ціноутворення як наука

Об'єкт та предмет дисципліни. Загальна характеристика міжнародного ціноутворення. Методи та функції міжнародного ціноутворення як науки і навчальної дисципліни. Еволюція теорій міжнародного ціноутворення. Загальні основи міжнародної економічної кон'юнктури ринку і цінової динаміки. Фактори, що впливають на конкурентоздатність країни Теоретичні засади ціноутворення на міжнародних ринках

Тема 2. Міжнародні ціни та їх основні види

Сутність і аналіз основних видів міжнародних цін. Умови, що впливають на їх формування. Класифікація цін за рівнем свободи, часом їх дії, використання в обліку і статистиці, територіальним поширенням, сезонністю тощо.

Тема 3. Чинники та критерії формування ціни на світових ринках

Основні ціноутворюючі чинники міжнародного ціноутворення: загальноекономічні, економічні, специфічні, спеціальні, неекономічні. Їх особливості і форми прояву. Аналіз впливу міжнародної конкурентної боротьби на процесі ціноутворення.

Тема 4. Вплив правил Інкотермс на міжнародне ціноутворення

Диференціація умов постачання товарів у зовнішній торгівлі. Умови Інкотермс у міжнародних договорах купівлі-продажу. Застосування умов Інкотермс у міжнародному ціноутворенні. Особливості визначення митної вартості товарів із застосуванням умов Інкотермс.

Тема 5. Біржові ціни

Поняття товарної біржі. Сутність біржового товару та біржових угод. Фундаментальний аналіз біржових цін. Біржові котирування. Сутність біржових спекуляцій та питання хеджування цінових ризиків

Тема 6. Методи міжнародного ціноутворення

Класифікація методів міжнародного ціноутворення: витратні методи, ринкові методи, методи з орієнтацією на конкуренцію. Метод і графік безбитковості. Методи визначення міжнародних цін з орієнтацією на попит та методи визначення цін з урахуванням міжнародної конкуренції. Аналіз впливу митних процедур на формування ціни.

Тема 7. Маркетингова стратегія ціноутворення на світових товарних ринках

Аналіз різних маркетингових стратегій ціноутворення на світових товарних ринках. Цінове сегментування ринку. Дослідження системи класифікації цінових стратегій на світових товарних ринках. Цінові ризики та методи оцінки цінових ризиків. Управління ціновими ризиками на світових товарних ринках.

Тема 8. Міжнародне ціноутворення на ринках специфічних товарів.

Основні риси ціноутворення у паливо-енергетичному секторі, обробній промисловості, сільському господарстві. Принципи ціноутворення на об'єкти інтелектуальної власності.

Тема 9. Державне та наднаціональне регулювання міжнародного ціноутворення.

Основні напрямки, методи та інструменти державного регулювання міжнародного ціноутворення. Тарифні інструменти регулювання. Нетарифні методи регулювання. Вплив міжнародних організацій на ціноутворення. Регулювання міжнародного ціноутворення міжнародними міжурядовими та неурядовими організаціями: Конференція ООН з торгівлі і розвитку(ЮНКТАД), Група Світового банку, Світова організація торгівлі (СОТ), Всесвітня митна організація (ВМО), регіональними міжурядовими та неурядовими організаціями (ЄС, МЕРКОСУР, НАФТА, ОПЕК та ін.).

Практичні заняття

Тема 1. Міжнародне ціноутворення як наука

- Тема 2. Міжнародні ціни та їх основні види
- Тема 3. Чинники та критерії формування ціни на світових ринках
- Тема 4. Вплив правил Інкотермс на міжнародне ціноутворення
- Тема 5. Біржові ціни
- Тема 6. Методи міжнародного ціноутворення
- Тема 7. Маркетингова стратегія ціноутворення на світових товарних ринках
- Тема 8. Міжнародне ціноутворення на ринках специфічних товарів.
- Тема 9. Державне та наднаціональне регулювання міжнародного ціноутворення.

Інформація для студентів заочної форми навчання. На сайті НТУ «ДП» розміщено графік навчального процесу. Протягом року передбачено заняття з викладачем відповідно до розкладу: 6 год. лекційних занять, 4 год. практичних занять, решту матеріалу здобувач опановує самостійно. Здобувачі заочної форми навчання виконують передбачені навчальним планом індивідуальні завдання (контрольні роботи, практичні завдання, презентації, тестові завдання) та подають їх на кафедру на початку сесії, обов'язково до проведення контрольних заходів з дисципліни. Умови завдань розміщено на сторінці курсу на платформі Moodle. Форма контролю – залік.

5. ТЕХНІЧНЕ ОБЛАДНАННЯ ТА/АБО ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети з доступом в інтернет.

Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офісі 365.

На практичних заняттях необхідні калькулятори.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

6.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
0-59	незадовільно

Здобувач вищої освіти може отримати підсумкову оцінку з дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів. Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент має право виконувати підсумкову комплексну контрольну роботу за дисципліною, яка містить завдання, що охоплюють дисциплінарні результати навчання.

Поточна успішність складається з успішності за дві модульні роботи (кожна максимально оцінюється у 30 балів) та оцінок за роботу на лекційних та практичних заняттях (оцінюється 8 практичних занять, участь у практичному занятті – 5 балів). Отримані бали за письмовий контроль та практичні заняття додаються і утворюють підсумкову оцінку за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Оцінювання на заліку	Залік відбувається у формі письмового іспиту, екзаменаційні білети складаються із 10 тестових завдань і 3 задач. Кожний тест має один правильний варіант відповіді. Правильна відповідь на запитання тесту оцінюється у 4 бали. Вирішення задач оцінюється по 20 балів кожна. Максимальна кількість балів за екзамен: 100
Практичні/ Семінарськ і заняття	Ділові ігри, аналіз ситуаційних задач, де відпрацьовуються навички індивідуальної та командної роботи. Розгляд та обговорення кейсів. Розв'язання задач. Максимально оцінюються у 40 балів (5 балів/заняття).
Модульні роботи	Охоплюють матеріали лекційного курсу та практичних занять. Містять задачі за вивченими темами та твердження вірно/невірно, які потрібно обґрунтувати. Максимально оцінюються 60 балів (2 модульні роботи×30 балів/модульна робота).

6.1. Критерії оцінювання *письмових модульних робіт*:

5 тверджень вірно/невірно, які потрібно обґрунтувати, правильна відповідь оцінюється у 4 бали.

2 задачі, кожна з яких оцінюється у 5 балів.

Правильність тверджень оцінюється за наступним критерієм:

4 бали – відповідність еталону, повністю правильна відповідь з

обґрунтуванням.

3 бали – відповідність еталону, правильна мова викладення матеріалу, але не повною мірою обґрунтовано.

2 бали – відповідність еталону, певні помилки в обґрунтуванні та/або граматиці та/або орфографії.

1 бал – зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте не відповідає еталону, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст твердження.

6.2. Критерії оцінювання *розв'язання задач*:

5 балів: отримано правильну відповідь (згідно з еталоном), використано формулу з поясненням змісту окремих її складових, зазначено одиниці виміру.

4 бали: отримано правильну відповідь з незначними неточностями згідно з еталоном, відсутня формула та/або пояснення змісту окремих складових, або не зазначено одиниці виміру.

3 бали: отримано неправильну відповідь, проте використано формулу з поясненням змісту всіх її складових, зазначено одиниці виміру.

2 бали: отримано неправильну відповідь, проте використано формулу з поясненням змісту окремих її складових та/або не зазначено одиниці виміру.

1 бал: наведено неправильну відповідь, до якої не надано жодних пояснень.

6.3. Критерії оцінювання *дискусій*:

5 балів: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом, наведення аргументованих відповідей із посиланням на джерела.

4 бали: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом з незначними помилками за сутністю обговорюваних питань.

3 бали: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання) без достатнього володіння навчальним матеріалом, що має стосунок до теми обговорення.

2 бали: залученість до дискусії викладачем, неухважність, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

1 бал: залученість до дискусії викладачем, небажання брати участь в дискусії, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

6.4. Критерії оцінювання *есе* (індивідуального письмового самостійного завдання невеликого обсягу – від 2 до 4 аркушів А4, виконаного у вільному стилі, що відображає власні погляди автора на проблему або питання):

5 балів: наявність заголовку, вступу, однієї-двох тез та аргументів на їхню користь, логічного взаємозв'язку між тезою та аргументами, правильна

мова викладення, наявність висновку, дотримання встановленого обсягу.

4 бали: наявність заголовку, вступу, однієї-двох тез та аргументів на їхню користь, незначні помилки логічного характеру між наведеною тезою та аргументами, незначні помилки у мові викладення, наявність висновку, дотримання встановленого обсягу.

3 бали: відсутність одного з обов'язкових структурних елементів есе (заголовку, вступу, однієї-двох тез та аргументів, висновку), наявність орфографічних та/або граматичних помилок або недотримання встановленого обсягу.

2 бали: відсутність одного з обов'язкових структурних елементів есе (заголовку, вступу, однієї-двох тез та аргументів, висновку), відсутність переконливих аргументів на користь тези, значна кількість орфографічних та/або граматичних помилок та/або недотримання встановленого обсягу.

1 бал: неструктурованість роботи, недотримання встановленого обсягу, велика кількість орфографічних та/або граматичних помилок, відсутність переконливих аргументів на користь тези.

6.5. Критерії оцінювання **практичних кейсів, ситуаційних завдань:**

5 балів: активна участь у аналізі кейсу, ситуаційного завдання, володіння навчальним матеріалом, наведення аргументованих відповідей із посиланням на джерела.

4 бали: активна участь у аналізі кейсу, ситуаційного завдання (виступи, коментарі), володіння навчальним матеріалом з незначними помилками за сутністю обговорюваних питань.

3 бали: активна участь у аналізі кейсу, ситуаційного завдання (виступи, коментарі) бездостатнього володіння навчальним матеріалом, що має стосунок до теми обговорення.

2 бали: залученість до аналізу кейсу, ситуаційного завдання викладачем, неухважність, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

1 бал: залученість до аналізу кейсу, ситуаційного завдання викладачем, небажання брати участь в дискусії, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

7. ПОЛІТИКА КУРСУ

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи

фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка".
http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту. Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Офіс365, перегляд новин.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Макроекономіка» (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Процедура перескладання викладена у Положенні про організацію освітнього процесу http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Pologenie_pro_organiz_osvit_process_2019.pdf, Положенні про оцінювання результатів навчання http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Regulations_on_evaluation_of_educational_results.pdf.

Студенти заочної форми навчання повинні перескласти дисципліну та ліквідувати академічну заборгованість до початку наступної сесії.

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за

допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації, це саме стосується і колоквиумів. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку: подати письмову заяву до декана факультету та далі рухатися процедурою оскарження, викладеною у Кодексі академічної доброчесності

https://www.nmu.org.ua/ua/content/infrastructure/structural_divisions/Internal_quality_higher_education/.

7.6. Бонуси

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки. Студенти, які протягом семестру підготують та подадуть до публікації наукову статтю за тематикою дисципліни у фахове видання України або іншої країни, можуть отримати додатково 20 балів, але не більше підсумку у 100 балів за дисципліну.

7.7. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачу вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Міжнародне ціноутворення».

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Макаренко Н.О., Лишенко М.О. Маркетингове ціноутворення. Теоретичні основи: навч. посіб. Буринь: ПП «Буринська районна друкарня», 2020. 129 с.

2. S. O. Herashchenko, S. V. Kuzminov Problems of price regulation of competition and monopoly in the XXI century // Європейський вектор економічного розвитку. 2022. №1. с. 38-47.

3. Дідченко О.І., Бобко Н.А. Ціноутворення та цінова політика/ Навч. посібник. — Запоріжжя: Видавництво ЗДІА, 2014. — 126 с.

4. Господарський кодекс України.// www.rada.gov.ua

5. Податковий кодекс України .// www.rada.gov.ua

6. Митний кодекс України //

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-174>

7. Про ціни та ціноутворення / Закон України Редакція від 24.06.2015 // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5007-175>.

8. Про зовнішньоекономічну діяльність // Закон України, Редакція від 03.01.2017 // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-126>.

9. Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року <https://ips.ligazakon.net/document/view/KP210179?an=1&q=2018>

10. Офіційний сайт Держкомстату України – Доступно з: www.ukrstat.gov.com.ua

11. USA foreign trade statistic – <http://www.stat-usa.gov/tradtest.nsf>

12. Офіційна веб-сторінка Міністерства економіки України – Доступно з: <http://www.me.gov.ua>

13. Офіційна веб-сторінка Світової організації торгівлі – Доступно з: <http://www.wto.org>